

A1998-04 17.04.98

Konkurranseloven §3-10 - leveringsnektelse - Bonytt AS, Elegante Møbler AS og Formfin Møbler AS

Sammendrag:

To leverandører av møbler nektet å selge til en forhandler. Konkurransetilsynet tok utgangspunkt i følgende markeder: (1) salong- og stuemøbler av behandlet tre i lavere prisklasser og (2) stoppede møbler (sofaer og stoler) i midlere prisklasser. Leverandørene i begge disse produktmarkedene kan levere innenfor hele Skandinavia. Alternative leverandører finnes derfor og tilsynet avgjorde derfor at det ikke var grunnlag for inngrep etter konkurranseloven.

Konkurransetilsynet viser til Deres brev av 26. januar og 3. februar 1998 om opphør av forretningsforbindelse med henholdsvis leverandørene Elegante Møbler AS og Formfin Møbler AS. Elegante Møbler AS sier i brev av 21. januar 1998 opp forretningsforholdet til Bonytt AS. Begrunnelsen er en generell gjennomgang av forhandlernettet. Elegante Møbler AS selger i hovedsak møbler i behandlet heltre. Formfin Møbler AS sier i brev av 23. januar 1998 opp forretningsforholdet til Bonytt AS med den begrunnelse at det i Narvik kun er plass til en forhandler. Formfin Møbler AS selger i hovedsak stoppede møbler, som stoler og sofaer.

Konkurransetilsynets vurdering

Forholdet til konkurranseloven §3-10

I utgangspunktet står det enhver fritt å velge sine forretningsforbindelser. Konkurransetilsynet kan imidlertid gripe inn mot vilkår, avtaler og handlinger dersom tilsynet finner at disse har til formål, virkning eller er egnet til å begrense konkurransen i strid lovens formål, jf konkurranseloven § 3-10. Lovens formål er å sørge for effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å legge til rette for virksom konkurranse, jf § 1-1. Som eksempel på handlinger som kan begrense konkurransen i strid med lovens formål, nevner loven blant annet nektelse av forretningsforbindelse, jf konkurranseloven § 3-10 annet ledd, bokstav b).

For å kunne vurdere om lovens betingelser for inngrep er tilstede, vil Konkurransetilsynet først vurdere hvilke produkter og forhandlere konsumentene antas å velge mellom. Videre vurderes den geografiske plasseringen til forhandlerens potensielle leverandører. Når det relevante marked er avgrenset, vil dette legges til grunn for den konkrete vurderingen av de samfunnsøkonomiske virkningene av forretningsnektelsen.

Det relevante marked

Møbler blir produsert i mange forskjellige design og med forskjellig kvalitet. De fleste forskjellige design og modeller innenfor en varegruppe, som sofa eller hyller, vil være potensielle substitutter for kundene. Imidlertid vil trolig kundens budsjett til en viss grad begrense hvilke modeller som er aktuelle,

ettersom møbler er relativt kostbare varer. To holdepunkter vil derfor være prisklasse og funksjonalitet.

Konkurransetilsynet har ikke tatt endelig stilling til avgrensningen av det relevante marked i denne saken, men har lagt til grunn i behandlingen at en snever definisjon av markedet vil være til fordel for klager. I behandlingen har tilsynet brukt følgende avgrensning av produktspekteret

1. Salong- og stuemøbler av behandlet tre i lavere prisklasser
2. Stoppede møbler (sofaer og stoler) i midlere prisklasser.

Tilsynet vurderer transport- og søkekostnader som så store at konkurransen i sluttmarkedet er begrenset til lokale forhandlere. Samtidig viser tilsynets innledende undersøkelser at leverandørene kan levere innenfor hele Skandinavia.

Konkurransemessig virkning av forretningsnektelsen

Samfunnsøkonomisk effektivitet kan beskrives med flere kriterier. Ett av disse vil være at kostnadene holdes så lave som mulig for en gitt produksjon. I mange tilfeller vil det derfor være slik at bedriftsøkonomiske og samfunnsøkonomiske mål sammenfaller. Imidlertid er det ikke nødvendigvis slik at en forretningsnektelse fører til lavere samfunnsøkonomisk effektivitet.

Det vil være avgjørende for Konkurransetilsynets innledende vurderinger å avgjøre om det eksisterer alternative leverandører innenfor det relevante marked. Hvis forhandleren utsatt for forretningsnektelsen har alternative leverandører, vil forhandleren kunne bytte produkt. Det relevante produktmarkedet er slik definert at alle produkter innenfor dette markedet er potensielle valg for forhandlerens kunder. Selv om forhandleren skifter produkt, vil derfor konkurransen om kundene i markedet som helhet i stor grad opprettholdes. Konkurransetilsynet vurderer det derfor som sannsynlig at den samfunnsøkonomiske totaleffekten av forretningsnektelsen vil være liten.

Konkurransetilsynet har etter sine innledende undersøkelser kommet til at det er gode muligheter for å finne alternative leverandører i begge produktmarkeder. Tilsynet legger derfor til grunn at det finnes alternative leverandører i disse markedene. Med referanse til analysen ovenfor, vil det således være lite sannsynlig at leveringsnektelsen begrenser konkurransen i strid med lovens formål.

Konkurransetilsynets avgjørelse

Konkurransetilsynet har på denne bakgrunn ikke funnet grunnlag for inngrep etter konkurranseloven § 3-10 mot Elegante Møbler AS' og Formfin Møbler AS' nektelse av leveranser til Bonytt AS.

[til toppen](#)